

Програма розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) та Концепції Нової української школи.

Автори – укладачі:

Макеєва О.П., завідувач,

Творча група закладу: Погрібна Л.М. – вихователь-методист

Черненко О.О. – вихователь вищої категорії

Шевченко В.М. - вихователь вищої категорії,
педагогічне звання «Вихователь-методист»

Вакула Т.А. – вчитель-дефектолог

Структура освітньої програми

Загальні положення

Розділ I. Особливості організації освітнього процесу

Повна назва закладу дошкільної освіти _____	4
Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу дошкільної освіти ____	6
Пріоритетний напрям роботи закладу дошкільної освіти _____	8
Режим роботи закладу _____	8
Мережа груп _____	9
Форми організації освітнього процесу, види та типи занять _____	10
Реалізація варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти, гурткова робота _____	15

Розділ II. Пріоритетні завдання на навчальний рік, інноваційна, експериментальна діяльність

Завдання роботи закладу на навчальний рік _____	16
Інноваційна діяльність _____	18

Розділ III. Програмно-методичне забезпечення

Програми, які забезпечують реалізацію інваріативної та варіативної складових змісту дошкільної освіти _____	19
Корекційно-розвивальні програми для спеціальних, інклюзивних груп і груп компенсуючого типу _____	20
Програми варіативної складової _____	21

Розділ IV. Інструменти забезпечення якості освіти

Кадрове забезпечення _____	22
Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності _____	23
Предметно-просторове середовище закладу _____	23
Моніторинг рівня сформованості компетенцій дітей, у тому числі у спеціальних групах та групах компенсуючого типу _____	23

Розділ V. Основні показники реалізації освітньої діяльності

По віковий категоріях _____	27
Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні вступу до школи _____	47

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області (далі – дошкільний заклад) є комунальною неприбутковою установою, яка забезпечує здобуття дошкільної освіти. Дошкільний заклад є юридичною особою, має самостійний баланс, банківський рахунок, печатку встановленого зразка, штамп, бланки з власними реквізитами. Юридична адреса: 40020, місто Суми, вулиця Лесі Українки, 2/1, телефон (0542) 24 56 92. E-mail: dnzbelosnejka@gmail.com.

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» тип закладу визначений як (ясла-садок) та провадить свою діяльність відповідно до ліцензії, виданої в установленому законодавством порядку.

Освітній процес здійснюється українською мовою.

Освітню програму дошкільного закладу розроблено з урахуванням основних вимог Конституції України (ст. 53), на виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти, типових освітніх програм: Програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», Освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку, Програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко».

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6(7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво-важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);

- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Зміст освітньої програми передбачає:
 - формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
 - виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
 - утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
 - розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Прогнозований результат освітньої програми

Для здобувачів освіти:

- створення кожному вихованцю сприятливих умов для повноцінного особистісного росту; набуття психологічної зрілості, готовності до навчання у новій українській школі;
- міцний стан фізичного та психологічного здоров'я дітей, що буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
- забезпечення індивідуального педагогічного і медико-соціального супроводу кожної дитини для особистісного зростання;
- якість сформованості ключових життєвих компетенцій сприятиме успішному навчанню дитини в школі;
- доступна та якісна освіта допоможе сформувати уявлення вихованців про цілісну систему світу.
- формування практичних життєвих компетенцій.

Для здобувачів освіти з ООП:

- розвиток та корекція мовленнєвого розвитку, корекція пізнавальної діяльності, фізичний розвиток, формування навичок просторового, соціально-побутового орієнтування;
- формування навичок саморегуляції та саморозвитку вихованців через взаємодію з навколишнім середовищем на основі знань, умінь і навичок мовленнєвої, зокрема комунікативної, діяльності та творчості;
- формування компенсаційних способів діяльності, як важливої передумови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання в основній школі;
- створення передумов для соціальної реабілітації та інтеграції;

- розвиток самостійності та життєво важливих компетенцій, що потребують корекції фізичного розумового розвитку;
- просвітницька робота з батьками щодо виховних впливів у родині.

Для педагогів:

- підвищення професійної майстерності через різні форми діяльності;
- подальший розвиток умов для успішного освоєння та впровадження сучасних педагогічних технологій;
- підтримка інноваційної діяльності педагогів.

Терміни реалізації освітньої програми Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області передбачено на період 2023/2024 навчальний рік.

Розділ I. Особливості організації освітнього процесу

Повна назва закладу дошкільної освіти

Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м.Суми, Сумської області

Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу дошкільної освіти

1. Конституція України,
2. Закон України «Про освіту»,
3. Закон України «Про дошкільну освіту»,
4. Закон України «Про охорону дитинства»
5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року.
6. Положення про дошкільний навчальний заклад,
7. Статут закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №25 «Білосніжка» м.Суми Сумської області.
8. Базовий компонент дошкільної освіти затвердженого наказом МОН України від 12.01.2021 № 33,
9. Лист МОН України від 21.08.2023 № 1/12490-23 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 н.р.»
- 10.Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» від 20.04.2015 № 446.

11. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом МОЗ України від 24.03.2016 №234).
13. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затверджений Наказом МОН України від 19 грудня 2017 року № 1633)
14. Лист МОН України «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» (від 25.07.2016 №1/9-396).
15. Лист МОН України «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (від 11.10.2017 №1/9-546).
16. Лист МОН України «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (від 19.04.2018 №1/9 249).
17. Лист МОН України «Про планування роботи закладу дошкільної освіти на рік» (від 07.07.2021 № 1/9-344).
18. Лист МОН України №1/9-235 від 10.04.2019 “Щодо порядку зарахування дітей до інклюзивних та спеціальних груп закладів дошкільної освіти”
19. Інструктивно-методичні рекомендації "Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі" (№1 4/18-3082 від 26 липня 2010 року, розроблені МОН України й Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти).
20. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-454).
21. Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-456).
22. Методичні рекомендації “Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу освіти” (Додаток до листа Департаменту освіти і науки 21.08.2019 №08-13/3899)
23. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2019 №423 “Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних групах закладів дошкільної освіти”.
24. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»

Пріоритетний напрям роботи закладу дошкільної освіти

Дошкільний заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за реалізацію головних завдань дошкільної освіти, визначених Законом України «Про дошкільну освіту», забезпечення рівня дошкільної освіти у межах державних вимог до її змісту, рівня і обсягу та дотримання фінансової дисципліни та збереження матеріально-технічної бази.

Реалізація мети полягає у забезпеченні емоційного благополуччя всіхучасників освітнього процесу, що сприяє розвитку фізичного, психічного, соціального здоров'я дитини, її повноцінній пізнавальній активності, яка призведе до її успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи.

Концептуальними принципами в освітній роботі з дітьми дошкільного віку є:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості;
- щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумова її повноцінного розвитку та подальшої реалізації у житті;
- повага до дитини, врахування особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнення фізичного, психічного та соціального здоров'я дитини;
- цінування життя й благополуччя як уміння цінувати, дорожити, плекати, підтримувати та створювати безпечні умови для себе та інших, створення умов безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні;
- розвиток творчих задатків, здібностей, талантів дітей;
- збереження традицій національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу.

Режим роботи закладу

Організація освітнього процесу в дошкільному закладі у 2023/2024 навчальному році залежатиме від безпекової ситуації у Сумській області та епідемічної ситуації у Сумському регіоні. Рішення про відновлення діяльності та режим роботи закладу освіти ухвалюють засновник та військова адміністрація. В режим роботи закладу можуть бути внесені зміни, які схвалені педагогічною радою та затверджені наказом по закладу.

Навчальний рік у Сумському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області розпочинається 1 вересня 2023 року і закінчується 31 травня 2024 року.

З 1 червня по 31 серпня 2024 року триває літній період, під час якого освітня робота формується відповідно до вимог чинного законодавства.

У літній період освітня діяльність направлена на оздоровлення, загальний розвиток, організацію розваг та творчості дітей.

Заклад освіти працює в умовах 5-ти денного робочого тижня, для 8 груп - 10,5 годин відповідно до режиму роботи, 1 група – 12 годинна (чергова).

Режим роботи закладу освіти розроблено з урахуванням виконання Базового компонента дошкільної освіти, проведення освітньої роботи за освітніми програмами: програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку, програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко».

Розпорядок дня розроблений для кожної вікової групи на 2023/2024 навчальний рік (додаток 1).

В умовах воєнного стану заклад дошкільної освіти працює у змішаному форматі: очно та дистанційно. Режим роботи закладу дошкільної освіти адаптовано з урахуванням виконання Базового компонента дошкільної освіти, проведення освітньої роботи за освітніми програмами: програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку, програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко»: ранній вік – (з 8.00 до 12.00), дошкільні групи (з 8.00 до 16.30), чергова група (з 7.30 до 17.00).

Мережа груп

У закладі дошкільної освіти функціонує 8 груп:

1 група для дітей раннього віку «Сонечко» (від 2 до 3 років),

5 група для дітей молодшого дошкільного віку «Бджілка» (від 3 до 4 років),

6 група для дітей середнього дошкільного віку «Веселка» (від 4 до 5 років),

4 група для дітей старшого дошкільного віку «Капітошка» (від 5 до 6 (7) років),

9 група для дітей старшого дошкільного віку «Веселка» (від 5 до 6 (7) років),

7 спеціальна різновікова група для дітей середнього та старшого дошкільного віку з порушенням мовлення середнього віку «Теремок» (від 5 до 6(7) років),

10 група спеціальна група для дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення «Дзвіночки» (від 5 до 6(7) років),

8 спеціальна різновікова група для дітей середнього та старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку «Попелюшка» (від 4 до 8 років).

Форми організації освітнього процесу, види та типи занять

У освітньому процесі закладу використовуються такі основні форми організації дітей: спеціально організована освітня діяльність (заняття); ігри; самостійна діяльність дітей (художня, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька); індивідуальна робота; екскурсії; спостереження.

Відповідно до Інструктивно-методичних рекомендацій від 26.07.2010 р. №1.4/18-3082 «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі», для організації життєдіяльності дошкільників використовують такі види занять: тематичні, комплексні, інтегровані, контрольні-діагностичні та форми освітньої роботи: гурткова робота, індивідуальна робота, різновиди дитячих ігор, екскурсії у природне і соціальне довкілля, пошуково-дослідницька діяльність тощо.

Види діяльності плануються за освітніми напрямками: «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва». Реалізація програм передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

Освітня діяльність в групах № 1,5,6,7,9,10,11 - здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі».

Освітня діяльність в групі № 4 - здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дитини старшого дошкільного віку «Впевнений старт».

Освітня та корекційно-розвиткова робота в спеціальних групах № 7,10 для дітей з порушенням мовлення здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», корекційної програми розвитку мовлення дітей із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення Н.Гусевої.

Освітня робота в спеціальній групі № 8 здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» Сак Т.В..

Організована освітня діяльність проводиться у формі занять, починаючи з 3-го року життя. Протягом дня рівномірно розподіляються всі види активності за основними лініями розвитку залежно від бажань та інтересу дітей.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми.

Види занять:

За змістовими напрямками освітньої роботи:

- з фізичного виховання (здоров'я та фізичний розвиток, валеологічне виховання);
- з пізнавального розвитку (ознайомлення з соціумом, ознайомлення з природним довкіллям, логіко-математичний розвиток);
- з мовленнєвого розвитку та культури мовленнєвого спілкування;
- з художньо-продуктивної діяльності (образотворча, музична діяльність).

За змістом:

- односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності)
- різноспрямовані або міжпредметні (носять інтегрований або комплексний характер).

За дидактичними цілями:

- на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;
- на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;
- мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

За способом організації дітей:

- фронтальні (загально-групові), що проводяться одразу з усією групою дітей;
- підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;
- індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 чоловік;
- індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4.

За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання виділяють такі види занять:

- комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, іграшкової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;

- ігрові та сюжетно-ігрові - вирішується за допомогою спеціально підібраних ігор (дидактичних, рухливих, елементів ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрових вправ;

- домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Тривалість занять становить:

- у групі раннього віку (3-й рік життя) – до 10 хвилин
- у молодшій групі (4-й рік життя) – 15 хвилин;
- у середній групі (5-й рік життя) – 20 хвилин;
- у старшій групі (6-й, 7-й рік життя) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах), проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й музичного виховання. Тобто щодня можна проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня. При цьому тривалість статичного навантаження у положенні сидячи на одне заняття не повинна перевищувати для дітей молодших груп — 15 хвилин, середніх — 20 хвилин, старших — 25 хвилин. Не дозволено вимагати від дітей виконання домашніх завдань.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять з фізичного розвитку;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Тривалість фізкультурних занять:

- у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин;

- від 3 до 4 років – до 20 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20-25 хвилин;
- від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

Безперервна освітня діяльність в групах планується як в першій так і в другій половині дня відповідно до орієнтовного тижневого розподілу організованої освітньої діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

Планування та організація життєдіяльності здійснюється за режимними моментами з урахуванням освітніх ліній, які базуються на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої зайнятості передбачається самостійна діяльність дітей: ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.); спостереження; пошуково-дослідницька діяльність; самостійна художня діяльність тощо. Згідно з планом вихователя здійснюється індивідуальна робота з дітьми.

Освітній процес у спеціальних групах адаптований до потреб дітей з особливими освітніми потребами.

У спеціальних групах для дітей з порушенням мовлення проводяться ігри-заняття з формування мовленнєвої діяльності, які мають єдину корекційно-розвивальну спрямованість.

Тривалість занять відповідно віку:

- середній вік – 20 хв,
- старший вік – 25 хв.

Учитель-логопед проводить:

- фронтальні ігри-заняття
- підгрупові ігри-заняття – з 4-6 особами (залежно від логопедичного висновку та наповнюваності групи)
- індивідуальні ігри-заняття – з однією дитиною 10-15 хв.

У другу половину для вихователі проводять корекційну роботу з дітьми відповідно рекомендаціям учителя-логопеда.

Учителем-дефектологом і вихователями у спеціальній групі для дітей з затримкою психічного розвитку проводяться ігри-заняття корекційного спрямування, які мають єдину корекційно-розвивальну спрямованість.

Тривалість занять відповідно віку:

- середній вік – 20 хв,
- старший вік – 25 хв:

Учитель-дефектолог проводить підгрупові заняття відповідно віку:

- фронтальні ігри-заняття
- підгрупові ігри-заняття – з 4-6 особами (залежно від висновку ІРЦ та наповнюваності групи)
- індивідуальні ігри-заняття – з однією дитиною 10-15 хв.

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу (таблиця 1).

Таблиця 1

Гранично допустиме навантаження на дітей протягом тижня

Види діяльності за освітніми напрямками	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	перша молодша (3-й р.ж.)	друга молодша (4-й р.ж.)	Середня (5-й р.ж.)	старша (6-й р.ж.)
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15

Додаткові освітні послуги на вибір батьків	-	3	4	5
Максимальна кількість занять на тиждень	10	14	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	1,4	3,5	5,3	8,3

*Години передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження на дітей.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в групі раннього віку не перевищує двох, у молодшій групі - двох/трьох, у середній - трьох, у старшій - трьох/чотирьох організованих навчальних занять. Зменшення навантаження на дітей відбувається за рахунок реалізації блочно-тематичного принципу планування, проведення інтегрованих занять, під час яких реалізуються завдання занять різних типів.

Розклад організації освітнього процесу розроблений для кожної вікової групи на 2023/2024 навчальний рік (додаток 2).

Реалізація варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти, гурткова робота

Варіативна складова на 2023/2024 навчальний рік для дітей дошкільного віку реалізовується через гурткову роботу, яка є самостійною, додатковою організаційною формою освітнього процесу.

У другій половині дня працюють гуртки для дітей дошкільного віку різних напрямів: художньо-естетичний (вокальний, театральномовленнєва студія), спортивний (футбол) – (додаток 3).

Заняття в гуртках проводяться на безоплатній основі у II половину дня, після денного сну. Тривалість проведення гурткової роботи - 25 хвилин.

Розділ II. Пріоритетні завдання на навчальний рік, інноваційна, експериментальна діяльність

На виконання Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», наказу МОН України від 12.01.2021 №33 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція», враховуючи досягнення і перспективи розвитку, недоліки та проблеми, що виникли, визначили основні напрями роботи педагогічного

колективу закладу на наступний навчальний рік.

Завдання роботи закладу на навчальний рік

1. Продовжити розбудову внутрішньої системи забезпечення якості освіти напрям «Здобувачі дошкільної освіти. Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду», напрям «Управлінські процеси закладу дошкільної освіти».

2. Продовжити роботу з формування соціально-громадянської компетентності дитини, як передумови для подальшого розвитку соціальної та громадянської компетентностей в Новій українській школі.

3. Формувати в дітей базові лідерські якості за допомогою ігор-стратегій, навчати старших дошкільників самостійно приймати рішення та бути відповідальними за них.

4. Підвищувати рівень професійної майстерності педагогічних працівників в проведенні різних форм організації освітнього процесу (очної, змішаної та дистанційної), проведенні онлайн-заходів, використання комунікативних технологій, оволодінні формами та методами взаємодії між учасниками освітнього процесу відповідно до конкретної ситуації кожної дитини.

Завдання на літній період

1. Охопити системним оздоровленням дітей дошкільного закладу шляхом використання різноманітних засобів та форм загартування.

2. Продовжити роботу над формуванням соціального розвитку дітей засобами ігрової діяльності.

3. Продовжити роботу над організацією самостійної художньої діяльності дітей як засобу розвитку творчих здібностей.

В умовах сьогодення ключовою передумовою ефективного та дієвого освітнього процесу є партнерська взаємодія між батьками та педагогічним колективом. Тому особливу увагу потрібно приділити роботі з батьками та тісної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу.

Для налагодження тісної співпраці з дорослими в закладі плануються та систематично проводяться відповідні заходи:

- батьківські збори з використанням інтерактивних форм роботи (круглий стіл, ділова гра тощо);
- бесіди, консультації;
- майстер-класи;
- «буккросинг» (постійно діючі групові центри психолого-педагогічної літератури, сучасної української дитячої книжки);

- «батьківська скринька», пам'ятки-поради в групових роздягальних кімнатах (у разі відміни карантину);
- тестування, анкетування тощо;
- інформування в Viber, Telegram групах, web-сайті ЗДО.

Аналіз діяльності педагогічного колективу, результати діагностування та реальний стан освітнього процесу підтверджують необхідність продовжити роботу над реалізацією методичної проблеми «Шляхи формування педагогічних стратегій у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку». Робота колективу над методичною проблемою означає: проведення моніторингу змісту і якості дошкільної освіти; освоєння нетрадиційних дисциплін; пошук оригінальних методик і технологій з різних розділів програм. Усе це спрямовує педагога на дослідницьку науково-пошукову роботу, на пошуки більш досконалих педагогічних технологій.

Головним завданням методичної служби ЗДО є постійна робота щодо педагогічної зрілості вихователів, складовими якої є професійна та особистісна зрілість.

Формування професійної зрілості педагогів відбувається відповідно професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» шляхом:

- організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу;
- участі педагогів у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального освітнього середовища;
- партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- професійного розвитку та самовдосконалення;
- стимулювання їх службової і суспільної активності, оновлення і удосконалення знань;
- формування нового, сучасного педагогічного мислення, у дусі гуманістичної педагогіки, спрямованого на вирішення завдань розвитку суб'єктності дитини в освітній діяльності;
- удосконалення педагогічної і методичної майстерності на основі оволодіння новими педагогічними технологіями;
- удосконалення діяльності педагогів з організації творчої, активної, самостійної роботи дітей на заняттях;
- формування вмій і навичок аналізу освітнього процесу в цілому і самоаналізу своєї освітньої діяльності;
- виявлення, узагальнення і впровадження перспективного педагогічного досвіду;

- залучення педагогів до пошукової діяльності на підставі доступних і зрозумілих їм методик.

Інноваційна діяльність

Сучасний освітній процес неможливий без інноваційного оновлення, залучення нових технологій, їх апробації та адаптації до сучасних вимог нового змісту. У сучасних умовах розвитку дошкільної освіти все більшого розмаху набуває процес упровадження інновацій в усі сфери життя закладів дошкільної освіти, незалежно від їх підпорядкування, типів і форм власності. Освітні інновації у дошкільному закладі передбачають перш за все оновлення змісту освіти, методів, форм навчання і виховання, розроблення й упровадження нових і поширення наявних педагогічних систем. Вони спрямовані на зміни й оновлення усіх компонентів освіти і мають системний характер.

У своїй роботі педагоги дошкільного закладу використовують наступні інноваційні технології:

- Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання (автор – Шульга Л.) ;

- Дитяче творче конструювання (автор Л.Парамонова);

- STREAM-освіта дошкільнят: виховуємо культуру інженерного мислення (автори Крутій К.Л., Грицишина Т.І.)

З метою розвитку творчих здібностей та природних задатків дітей в дошкільному закладі працюють профільні групи:

- група № 1 (ранній вік) – сенсорний за методикою Монтесорі;

- група № 4 (старший дошкільний вік) – художньо-естетичний;

- група № 5 (молодший дошкільний вік) – дослідницько-експериментальний;

- група № 6 (середній дошкільний вік) – народознавчий;

- група № 7 (старший дошкільний вік) – художньо-естетичний;

- група № 10 (середній дошкільний вік) – естетичний;

- група № 9 (старший дошкільний вік) – економічний.

Розділ III. Програмно-методичне забезпечення

З метою реалізації інваріантної та варіативної складових змісту дошкільної освіти в 2023/2024 навчальному році в закладі будуть реалізовуватись комплексні та парціальні програми дошкільної освіти

Інваріантна складова

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Комплексні		
Програма розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі»	О.П.Аксьонова А.М.Аніщук Л.В.Артемова та ін.	Міністерством освіти і науки України, лист від 12.07.2019 року №1/11-6326
Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку.	За заг. наук. ред. Т.О.Піроженко.	Пр.№ 2 від 26.04.2022р. зареєстрований у Каталозі за № 1.0008-2022

Освітня діяльність в групах № 1,5,6,7,9,10,11 - здійснюється згідно з вимогами комплексної програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі».

Освітня діяльність в групі № 4 - здійснюється згідно з вимогами комплексної програми розвитку дитини старшого дошкільного віку «Впевнений старт».

Інваріантна складова

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Парціальні		
Про себе треба знати, про себе треба дбати, програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку	Л.В.Лохвицька	Лист ІМЗО від 04.12.2018 № 22.1/12-Г-1049
«Казкова фізкультура» Парціальна програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку	М.М.Єфименко	Лист ІМЗО від 09.07.2019 № 22.1/12-Г-627
«Дошкільнятам освіта для сталого розвитку» парціальна програма для	Гавриш Н.В. Пометун О.І.	Лист ІМЗО від 12.02.2019 № 22.1/12-Г-46

закладів дошкільної освіти		
«Скарбниця моралі». Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку (2-е видання зі змінами та доповненнями)	Лохвицька Л.В.	Лист ІМЗО від 08.11.2019 № 22.1/12-Г-1054
«Україна - моя Батьківщина» парціальна програма з національно-патріотичного виховання дітей середнього та старшого дошкільного віку	Каплуновська О.М.	Пр.№ 3 від 21.06.2022р. зареєстрований у Каталозі за № 1.0009-2022
STREAM-освіта або стежинки у Всесвіт. Альтернативна програма формування інженерного мислення у дітей передшкільного віку	Науковий керівник К.Крутії	Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-282

Корекційно-розвивальні програми для спеціальних та інклюзивних груп Інваріантна складова

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років "Віконечко"	Сак Т.В. та ін..	Наказ Міністерства освіти і науки, України від 24.07.2018 №802 (на період воєнного стану)
Корекційна програма розвитку мовлення дітей із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення	Н.Гусєва	Схвалено вченою радою Сумського обласного інституту післядипломної освіти для використання у навчальному процесі (протокол № 9, від 31.10.2022р.)

Освітня робота в спеціальній групі для дітей із ЗПР № 8 здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» Сак Т.В..

Корекційно-розвиткова робота в спеціальних групах для дітей з порушенням мовлення № 7,10 здійснюється згідно корекційної програми розвитку мовлення дітей із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення Н.Гусевої.

Програми Варіативна складова

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Програма вокального гуртка «Домісолька»	Толбатова Н.О.	Схвалено науково-методичною радою ІМЦ СМР для використання у навчальному процесі (протокол № 1 від 07.10.2020р)
Програма і методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри у футбол «Шкіряний м'яч»	Дяконова Н.С., Дроздюк В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н.І.	Схвалено для використання в дошкільних навчальних закладах комісією з дошкільної педагогіки і психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 17.04.2020 № 22.1/12-Г-569
Програма і методичні рекомендації театральньо-мовленнєвої студії	Макеєва О.П., Шевченко В.М., Демченко В.Г.	Схвалено педагогічною радою №1 від 31.08.2019р.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2023/2024 навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки: <https://goo.gl/17YmaJ>

Розділ ІУ. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Кадрове забезпечення

Таблиця 2

Склад педагогічного колективу:

№ з/п	Категорія педпрацівників	Всього педпрацівників	Освіта			Педагогічні працівники (стаж роботи до 3-х років)
			середня спеціальна	бакалавр	вища	
1.	Завідувач	1			1	
2	Вихователь-методист	1			1	
3	Вихователі	14	2	2	10	
4	Музичні керівники	2	1		-	
5	Вчителі-дефектологи	1			1	
6	Практичний психолог	1			-	
7	Вчитель-логопед	2			2	

Таблиця 3

Аналіз професійного рівня педагогів

Всього педагогічних працівників	Звання «вихователь-методист»	Категорії		
		кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії»	кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії»	кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії»
22	3	7	2	3

Матеріально—технічне забезпечення освітньої діяльності

У закладі створена міцна матеріальна база для надання і отримання освітніх послуг. Для забезпечення повноцінного розвитку дітей у закладі

дошкільної освіти створено належні умови: 2 спортивні зали (пристосовані), музична зала, кабінет валеології, студія образотворчого мистецтва, кабінет психолога, кабінет вчителя-логопеда, міні-кабінет дефектолога.

Заклад забезпечений ІКТ: 5 комп'ютерів, мультимедійна система, ноутбук, 5 телевізорів.

Предметно-просторове середовище закладу

Іграшками та навчально-ігровими посібниками заклад забезпечений відповідно Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти, наказ МОН України від 19.12.2017р. № 1633 на 85%.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у Сумському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, розроблено Положення про внутрішню систему забезпечення якості дошкільної освіти Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області (схвалено педагогічною радою протокол № 3 від 04.04.2021, затверджено наказом керівника від 05.04.2021 № 41/1).

Основними політиками забезпечення якості освітньої діяльності та якості дошкільної освіти в закладі освіти є:

- забезпечення публічної інформації про діяльність закладу освіти (ст. 30 Закону України «Про освіту»);
- дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників (ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- створення умов щодо професійного зростання педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами)»).

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в закладі освіти визначено:

- відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освіти;
- самооцінювання освітньої діяльності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти створена відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державної служби якості освіти України з урахуванням: цілей та пріоритетів розвитку закладу освіти; типу закладу, місцезнаходження, умов діяльності.

До розбудови внутрішньої системи якості освіти залучаються усі учасники освітнього процесу.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у дошкільному підрозділі закладу освіти.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Визначення пріоритетних напрямів та показників для оцінювання освітньої діяльності, управлінських процесів.
2. Здійснення вимірювання показників освітньої діяльності та управлінських процесів та оцінка їх динаміки.
3. Визначення шляхів підвищення якості освіти за результатами оцінювання показників освітньої діяльності та освітніх процесів.
4. Надання допомоги учасникам освітнього процесу щодо підвищення якості освіти.

Напрями, показники для оцінювання освітніх і управлінських процесів у закладі освіти визначаються за результатами самоаналізу діяльності закладу освіти за минулий навчальний рік та анкетування педагогічних працівників, батьків вихованців щодо якості провадження освітньої діяльності.

Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 №54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». Для проведення внутрішнього моніторингу розроблена відповідна програма. Моніторинг здійснюється на основі вимог Базового компонента дошкільної освіти України, освітніх програм і плану роботи закладу освіти (Таблиця 4).

Упровадження моніторингу якості дошкільної освіти у закладі освіти дозволяє виявити «слабкі ланки» в організації освітнього процесу і диференціювати планування освітньої роботи.

Моніторинг проводиться з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості дошкільної освіти у закладі освіти, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, оцінювання причин відхилень від цілей

Матеріали щодо організації і проведення моніторингу досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти України, показники досягнень дітей, діагностичний інструментарій, методика обстеження, характеристики рівнів засвоєння програмових вимог розроблено відповідно до методичного посібника «Моніторинг досягнень дітей

дошкільного віку згідно з базовим компонентом дошкільної освіти» (наказ МОН України від 12.01.2021 №33) за загальною редакцією Н.М. Шаповал, О.М. Кулік, Т.В. Киричук.

Моніторинг основних компетенцій дітей ЗПР 6-го року життя здійснюється у вересні, січні і травні за методичними рекомендаціями щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку (УХВАЛЕНО Вченою радою Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, протокол № 9 від 2 грудня 2021 року, укладачі: Прохоренко Л.І., Шевченко В.М., Шевченко Ю.В., Орленко І.М., Соколова Г.Б.).

Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Третя редакція (ECERS-3). Тетьюма Гарм, Річард М.Кліффорд, Деббі Краєо / пер. з англ. О.Тільна

Таблиця 4

Внутрішній моніторинг якості освіти

№	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей	Вивчення рівня розвитку дітей за освітніми лініями у групах	Жовтень, травень
		Відстеження результатів освітньої роботи для дітей середнього і нижче середнього рівня розвитку	Січень (у разі необхідності)
		Виявлення рівня реалізації завдань програми	II половина квітня
		Визначення рівня шкільної зрілості в старшій групі	
2.	Проведення підсумкових занять, індивідуальних бесід з дошкільниками	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності, визначення проміжних результатів.	1 раз на квартал
3.	Аналіз планів освітньої роботи з дітьми	Виявлення стану виконання державних вимог дошкільної освіти	1 раз на місяць
4.	Анкетування, тестування педагогів, батьків	Отримання різноманітного емпіричного матеріалу про	За потребою, протягом року

		необхідні аспекти діяльності педагогів, батьків	
5.	Педагогічна діагностика професійної діяльності педагогів.	Визначення рівня професійної компетентності педагогів	Вересень, квітень
6.	Моніторинг стану здоров'я дітей	Визначення груп здоров'я за підсумками поглибленого медичного огляду	Вересень, квітень
7.	Моніторинг стану захворюваності дітей та відвідування ЗДО	Визначення індексу здоров'я дошкільників	1 раз на місяць, 1 раз на квартал
8.	Моніторинг фізичного розвитку дітей	Виявлення ефективності розвитку фізичних якостей дітей	Вересень, квітень
9.	Педагогічний аналіз діяльності ЗДО за навчальний рік	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем	травень, серпень

Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних педагогі дотримуються принципів академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання. Положення про академічну доброчесність в Сумському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками закладу освіти та здобувачами освіти.

Аналіз реалізації освітньої програми відбуватиметься відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості дошкільної освіти Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 25 «Білосніжка» м. Суми, Сумської області за чотирма напрямками:

- освітнє середовище (навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності, матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності);
- система оцінювання здобувачів освіти (моніторинг рівня сформованості компетентностей дітей відповідно державного стандарту дошкільної освіти та програми);
- педагогічна діяльність надавачів освітніх послуг (кадрове забезпечення освітньої діяльності, застосування освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей, практичних умінь здобувачів освіти та методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; професійний

розвиток та підвищення кваліфікації; співпраця зі здобувачами освіти, їх батьками, колегами на засадах педагогіки партнерства);

- управлінські процеси (матеріально-технічне забезпечення закладу; здійснення кадрової політики відповідно до штатного розкладу та освітньої програми; сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників; запровадження та підтримка педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу; запровадження політики академічної доброчесності).

Для вивчення якості реалізації освітньої програми використовуватимуться такі методи збору інформації як опитування (анкетування учасників освітнього процесу), вивчення документації (план роботи закладу, протоколи засідань педагогічної ради, тощо), моніторинг (досягнень здобувачів освіти, педагогічної діяльності, управлінських процесів освітнього середовища), спостереження за використанням освітнього середовища, заняттям, тощо); аналіз даних та показників, які впливають на освітню діяльність: (кадрове забезпечення освітньої діяльності, система оцінювання досягнень здобувачів освіти, фінансування закладу освіти, кількісно-якісний кваліфікаційний склад педагогічних працівників).

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі освіти.

2. Підвищення якості дошкільної освіти в дошкільному закладі закладі на основі прийняття ефективних управлінських рішень.

3. Створення атмосфери довіри до закладу освіти серед педагогічних працівників та батьків вихованців.

Розділ УІ. Основні показники реалізації освітньої діяльності РАННІЙ ВІК

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Відтворює характерні особливості персонажів.
2. Конструювання. Викладає доріжку з цегли, уміє виконує дію за показом дорослого.
3. Знає, впізнає й називає різні види іграшок.
4. Називає, та розрізняє за ознаками хлопчик – дівчинка.
5. Бережно, ставиться до іграшок, дотримується порядку в ігровому куточку.
6. Бере участь у різних видах ігор.
7. Уміє використовувати іграшки в самостійних іграх.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Має уявлення про величину предмета, використовує в мовленні слова: «великий», «маленький», «такий», не такий.
2. Розрізняє й називає форму предметів: круг, куля, квадрат, кубик, цеглинки.
3. Групує предмети за істотними відмінностями (круг – квадрат, куля – кубик).
4. Групує предмети за двома заданими сенсорними ознаками – величиною і формою – з чотирьох можливих. Розумові слова: «подібні», «однакові», «відмінні».
5. Помічає й розрізняє розташування предметів відносно свого тіла (вгорі – там, де голова; внизу – там, де ноги, просторові відношення («на», «під», «в»), напрямок руху: до мене (дитини), від мене (дитини).
6. Розрізняє частини доби (день, ніч).
7. Розрізняє кольори спектра: червоний, оранжевий, жовтий, зелений, синій, фіолетовий, білий, чорний, називають 4-5 кольорів.

Логіко – математична компетентність

1. Розрізняє багато, мало, один, два, три предмети за кількістю.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Упізнає та розуміє знайомі зразки малих фольклорних форм і авторських творів.
2. Відтворює зміст добре знайомих художніх творів.
3. Розповідає добре знайомі казки за допомогою наочності (на кінець року).
4. Знає на пам'ять забавлянки, вірші, вміє їх розігрувати, бере участь в іграх-драматизаціях (переважно казок) кінець року.
5. Має уявлення про сім'ю та рідний дім.
6. Має сформовані базисті елементи техніко-технологічної культури .
7. Володіє сформованими вміннями безпечної поведінки у техніко-технологічному середовищі.
8. Знаходить подібність в окресленні ліній, кольорових плям із предметами та явищами довкілля, радіє їх яскравості та розповідає про них.
9. Відтворює нестандартні зображення предметів і явищ, використовуючи зображення на папері – лінії, плями, крапки чергуючи їх по зображенні прямокутних та округлих форм.
10. Уміє передавати форму в об'ємі, ліпити предмети простої форми, володіє способами ліплення (відривання, розплющування).
11. Виокремлює форму, розмір, просторове співвідношення предметів, створює найпростіші композиції.
12. Охоче взаємодіє з дітьми та дорослими під час музичної діяльності.
13. Радіє музиці, сприймає музичний твір, рухливо реагує на моторні жанри музики.

14. Виконує образно-ігрові, основні танцювальні рухи, рухається в різних характерах музики.

15. Підспівує окремі склади, прагне співати разом із дорослим, розуміє текст пісні.

16. Цікавиться музичними іграшками-інструментами, бажає погратися з ними, відрізняє знайомі за назвою тембром звучання (бубон, брязкальце).

17. Відтворює звуки довкілля, реагує на співвідношення контрастних музичних звуків за динамікою, висотою, тембром та тривалістю.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Правильно і чітко вимовляє голосні [а, о, у, е, и, і] та приголосні [п, б, т, д, г, к, м, н] звуки рідної мови, розрізняє та вимовляє звуки: [з, с, в, ф, ж, ш, г, ґ].

2. Уміє звуконаслідувати та добирати рими (пі-пі, іго-го, ква-ква, бі-бі, ля-ля, жу-жу, тік-тік, дін-дзін).

3. Правильно вимовляє слова з роздільною вимовою при йотованих із попередніми приголосними: м'[йа]ч, п'[йу], б'[йе], з'[йі]хати.

4. Вживає іменники, дієслова, прикметники, прислівники, лексичне значення яких пов'язане із самообслуговуванням, ігровими діями.

5. Виокремлює й називає частини цілого, слова-назви тварин, рослин, іграшок, предметів побуту, явищ природи, якості предметів, знайомі кольори, форми, розміри.

6. Уживає умовні порівняння, образні вирази (зайчик-побігачик, лисичка-сестричка), узагальнювальні слова: люди, посуд, іграшки, одяг, тварини, їжа, меблі тощо.

7. Узгоджує частини мови в роді, числі та відмінку, іменники з прикметниками, дієсловами, іменники зі словами «багато», «мало» (багато іграшок, мало квітів), правильно вживає час дієслів.

8. Утворює слова з різними суфіксами: -очк-, -ечк-, -ичк-, -ок-, -ик-, -очок-, -ечок-, -ищ-, -ущ- (квіточка, чашечка, зайчик, бабусенька, вовчище).

9. Правильно вживає: слова зі змінами наголосу (кіт-кота, комар-комара), іменники, у яких відбувається чергування голосних або приголосних в основі (нога-нозі, голова-голів, чашка-чашці, друг-друзе, луг-лузі).

10. Будує речення різні за інтонацією (розповідні, питальні, окличні) і за складністю (прості, складні), прості речення з прийменниками в, на, за, під, над.

11. Спілкується українською мовою залежно від ситуації. Розуміє мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Розуміє запитання дорослого, відповідає на них; звертається до всіх у процесі спостереження за предметами, явищами; вживає слова ввічливості.

2. Робить елементарні самостійні висновки й узагальнення на основі розуміння мовлення дорослих та однолітків, користується мовленням у спілкуванні з дорослими та дітьми.

3. Слухає пояснення, невеличку сюжетну розповідь (про іграшку, предмет, за картиною), стежить за ходом розповіді і відповідає на запитання за її змістом; розмовляє фразами із 3-5 слів.

4. Переказує з допомогою дорослого добре знайомі казки та оповідання, читає напам'ять утішки, невеликі віршики.

5. Узгоджує слова з рухами під час виконання мовленнєво-рухових вправ (утішки, забавлянки, пальчикові вправи).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

1. Виявляє цікавість до природного довкілля. Охоче включається у спостереження, ігри природничого характеру.

2. Називає пори року, їх характерні ознаки, залежність властивостей піску, ґрунту води, снігу від стану погоди.

3. Розрізняє й називає рослини найближчого оточення (дерева, квіти, трави, овочі, фрукти).

4. Упізнає й розрізняє за зовнішнім виглядом свійські й дикі тварини, птахів.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Розуміє, що природне довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані.

2. Виявляє інтерес до живих істот, розуміє потребу збереження природи.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає про своїх батьків. Розуміє відмінності дорослих людей за статтю (мама, тато, бабуся, дідусь, тітка, дядько, брат, сестра).

2. Знає про самого себе.

3. Має уявлення про родину, називає дії, які виконують члени родини.

4. Уживає слова для означення: рис характеру, поведінки (добрий, неслухняний, ласкавий); обов'язки членів родини (підмітати, мити).

5. Орієнтується у віці людей: діти, дорослі, літні люди; статевій належності: чоловіки (хлопчики), жінки (дівчата).

6. Відкрита для контактів із дорослими (друзі, товариші, сусіди, працівники ЗДО тощо).

7. Дбає про безпеку своєї життєдіяльності, може елементарно собі допомогти, не розгубитися у скрутній ситуації, має навички безпечної поведінки.

8. Має уявлення про правила поведінки з однолітками, про дружні, позитивні взаємини між дітьми.

9. Уміє елементарно себе обслуговувати.

10. Використовує ввічливі слова за призначенням.

11. Виявляє елементарну гнучкість у взаєминах між людьми в різних життєвих ситуаціях.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Намагається бути охайною, має знання про гігієну тіла. Виконує за гартувальні процедури, ранкову гімнастику.
2. Визначає основні частини свого тіла, орієнтується у призначенні кожної, має уявлення про основні органи чуття.
3. Має елементарне уявлення про статеву належність, з повагою ставиться до протилежної статі.
4. Має елементарні знання про небезпечні предмети, безпечну поведінку в громадських місцях.
5. Знає ознаки здорової та хворої людини.
6. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, вмiє зберігати правильну поставу.

Рухова активність та саморегуляція

1. Виявляє рухову активність у різних видах діяльності.
2. Дбає про своє здоров'я, знає, що сприяє збереженню здоров'я.

Особистісна компетентність

1. Позитивно ставиться до себе, як до особистості. Намагається налагодити взаємини з однолітками. Має свої уподобання, прихильності, інтереси.
2. Прагне зробити свій вибір, оперує займенником «Я», порівнює себе з іншими (гордість за власні досягнення).
3. Радіє своєму імені, усвідомлює своє належність до родини. Називає основні ознаки вікових періодів.
4. Керує своїми почуттями під впливом дорослого.
5. Виявляє почуття, пов'язані з виконанням діяльності.

МОЛОДШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає діяльність і взаємини дорослих у грі.
2. Виявляє ініціативу в перетворенні предметно-ігрового середовища.
3. Виявляє творчість у роботі з природним матеріалом.
4. Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності, використовуючи різні конструктори.
5. Знає, впізнає і називає різні види іграшок.
6. Знає, впізнає і називає образні іграшки.
7. Класифікує іграшки, зроблені з різних матеріалів.
8. Уміє використовувати іграшки за призначенням.
9. Усвідомлює себе активним учасником(учасницею) ігрової діяльності.
10. Дотримується рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
11. Дотримується ігрового партнерства.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СОЦІУМІ»

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає своє ім'я, прізвище, імена батьків та інших членів родини.
2. Усвідомлює зміст поняття «сім'я», розуміє, що батьки найрідніші люди, які піклуються про неї, ставиться до них з любов'ю.
3. Усвідомлює, що бабусі й дідусі – це також сім'я, ставиться до них із теплотою, знає їх імена.
4. Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї, намагається виконувати свої, співчуває хворим членам родини, прагне надати посильну допомогу.
5. Орієнтується в родинних зв'язках, передає особливості їхньої зовнішності, уподобань, поведінки, діяльності.
6. Знає, що родина об'єднує всіх родичів, виявляє інтерес до родинних справ, свят, зустрічей.
7. Уміє виявляти дружні, довірливі стосунки в родинному колі.
8. Називає предмети домашнього вжитку (меблі, одяг, посуд), їхні ознаки. Вживає у мовленні кількісні та порядкові числівники.
9. Має елементарні уявлення про працю дорослих удома і в дитячому садку.
10. Виявляє позитивне ставлення до трудових завдань, виконує деякі трудові доручення дорослих (батьків, вихователів у господарсько-побутовій праці).
11. Розуміє, що чужі – це люди, які між собою незнайомі, з ними треба поводитися обачно, стримано, чемно.
12. Контактуює з різними за віком дітьми, дотримується норм спілкування.
13. Використовує предмети й іграшки за призначенням.
14. Орієнтується в тому, що група – це об'єднання дітей одного віку, пов'язаних спільною діяльністю. Орієнтується в приміщенні групи, на майданчику дошкільного закладу.
15. Знає назву міста, вулиці, де мешкає, назву країни, національність.
16. Володіє елементарними морально – етичними нормами міжособистісних взаємин, дотримується їх під час спілкування.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Уміє слухати звуки навколишнього середовища, імітувати голоси тварин, звуки машин.
2. Розпізнає окремі звуки у словах; визначає перший звук у мовленому слові; виокремлює та інтонує звук, що частіше повторюється у словах вірша, утішки.
3. Правильно й чітко вимовляє всі звуки мови, особливо свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'] і шиплячі [ж], [ш], [ч], [дж].
4. Говорить із різною силою голосу, передаючи інтонації запитання, здивування, радості, співчуття, суму.
5. Характеризує предмети за істотними ознаками і діями; правильно вживає слова на позначенні частин тіла людей, тварин.

6.6. Уміє використовувати різні частини мови у життєвих ситуаціях, узагальнювальні слова, образні вирази, порівняння.

7. Вживає слова, що означають якості та властивості предметів (величину, колір), синоніми, антоніми, спільнокореневі слова.

8. Узгоджує слова у роді, числі та відмінку; у різних відмінкових формах утворює однину і множину іменників.

9. Вживає дієслова із займенниками ми, ви, вони, різні відмінкові форми особових займенників я, ти, він, вона, вони.

10. Утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості, прикметники із суфіксами –еньк-, -есеньк.

11. Будує прості та складні речення, вживає слова у кличному відмінку.

12. Спілкується українською мовою залежно від ситуації.

13. Розуміє мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Розуміє запитання, відповідає на нього, ставить запитання дорослим та одноліткам.

2. Уживає слова ввічливості, привітання, прощання тощо.

3. Відтворює діалоги дійових осіб в ігровій діяльності.

4. Переказує з допомогою дорослого та спільного переказування знайомі казки та оповідання.

5. Складає короткі (2-3 речення) сюжетні та описові розповіді за допомогою запитань дорослого та спільного мовлення.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО – ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

Сенсорно – пізнавальна компетентність

1. Порівнює величини предметів (великий-маленький, довгий-короткий, високий-низький).

2. Розрізняє геометричні фігури (круг, квадрат, куля і куб) і порівнює геометричні фігури із предметами схожими з формою.

3. Визначає просторове розташування предмета відносно свого тіла (вгорі-там, де голова; внизу-там, де ноги). Просторові відношення (над, під, поруч, на, за, високо, низько).

4. Орієнтується в частинах доби (ранок, день, вечір, ніч), часових відношеннях (тепер-пізніше, спочатку-потім, учора-завтра).

Логіко-математична компетентність

1. Лічить у межах 3 у прямому порядку, утворює числа 2 і 3 способом додавання 1 до попереднього числа.

2. Порівнює чисельність множин накладанням і прикладанням предметів.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

Природничо – екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, розрізняє ознаки, стани неживої природи її якості та властивості.

2. Спостерігає, помічає і називає природні явища.

3. Розрізняє і називає рослини найближчого оточення (дерева, кущі, квіти, гриби), їх будову, смакові якості плодів. Виявляє зорову обережність під час зустрічі з новим рослинам світом.

4. Усвідомлює різноманітність рослинного світу, розрізняє тварини та їх дитинчат, зовнішню будову, живлення, пересування, захист, поведінку.

5. Має елементарні уявлення про Сонце, Місяць, зорі.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Має елементарні знання про те, що природне довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані.

2. Має бажання берегти природу. Бути чуйною до неї, робити позитивні вчинки. Свідомо оцінює свою турботу про навколишній світ як власну позитивну рису особистості.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Згадує твори фольклору, нескладні авторські твори за фрагментами, назвою, ілюстраціями; пригадує назву знайомого твору.

2. Розуміє зміст художніх творів, відповідає на нескладні запитання за їх змістом; правильно оцінює поведінку персонажів.

3. Декламує вивчені напам'ять вірші.

4. Знає назву міста (села), вулиці, де вона мешкає.

5. Знає своє ім'я, імена батьків, друзів, вихователів і помічника вихователя.

6. Знає предмети домашнього вжитку, їх ознаки.

7. Користується предметами та іграшками за призначенням.

8. Уміє будувати елементарні висловлювання про довкілля (природне, предметне, соціальне).

9. Володіє різними техніками малювання (пальчиками, пензликом, олівцями, фломастером, крейдою).

10. Створює прості композиції та аплікації, розповідає про те, що створила.

11. Ліпить з глини, творить на вологому піску; вводить власноруч створені речі в ігрову діяльність.

12. Відтворює в русі загальний характер музики, відгукується на темпові та динамічні контрасти.

13. Не напружуючись, ритмічно підспівує, протягує довгі звуки.

14. Розрізняє знайомі за тембром звучання, за назвою музичні іграшки та інструменти, виявляє бажання грати на них.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має уявлення про основні засоби загартування.

2. Володіє елементарними правилами поведінки дома.

3. Орієнтується у приміщенні групи, користується предметами за призначенням.

4.Знає, що сприяє збереженню здоров'я (рух, правильне харчування, безпечна поведінка, догляд за тілом).

5.Намагається бути охайною, має навички особистої гігієни, самообслуговування.

6.Уміє правильно та культурно вживати їжу.

Особистісна компетентність

1.Орієнтується в ознаках статевої належності, називає частини тіла.

2.Обізнана про належність до певної статі.

3.Позитивно ставиться до себе як до особистості.

4.Має свої уподобання, інтереси, уявлення про свої добрі вчинки.

5.Діє самостійно.

6.Радіє зустрічі з однолітками.

7.Регулює власну поведінку в різних видах діяльності.

Рухова компетентність

1.Витримує навантаження відповідно до віку.

2.Називає та виконує основні фізичні вправи. Знає способи використання обладнання.

3.Підпорядковує свої дії діям інших дітей у процесі спільної рухової діяльності, прагне допомогти товаришеві.

СЕРЕДНІЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1.Правильно вимовляє свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'], шиплячі звуки [ж], [ш], [ч], [дж], сонорні групи приголосних звуків (у яких звук переважає над голосом - [в], [й], [р], [р'], [м], [н], [н'], [л], [л'], слова з апострофом.

2.Упізнає на слух тверді м'які приголосні, звуки; слова близькі за звучання (рими) та сама добирає подібні слова, розрізняє слова, що різняться одним звуком (день-пень).

3.Уміє частково робити звуковий аналіз: встановлює послідовність звуків у слові (із трьох-чотирьох звуків) виокремлює перший і останній звук у слові, визначає місце звука у слові, придумує слова із заданим звуком.

4.Уживає в розмові слів-назви-предметів, явищ навколишнього світу, дій, ознак, кількості, назви тварин жіночого роду, назви дитинчат зі зменшено-пестливими суфіксами (кошенятко, зайченятко) і предметів (дзеркальце, віконце).

5.Уміє добирати до слів антоніми і синоніми, вживає узагальнювальні слова (меблі, посуд, квіти, тощо).

6.Уміє групувати предмети за характерними ознаками та властивостями (стіл, за яким обідають-обідній; за яким пишуть-письмовий; посуд - столовий, чайний); розуміє значення багатозначних слів (хвостик мишки-хвостик у яблука).

7.Відгадує описові загадки про іграшки, предмети, істоти, явища.

8. Утворює форми іменників чоловічого та середнього роду в родовому відмінку однини (меду, снігу) та родовому відмінку множини (цуценя-цуценят).

9. Звертає увагу на різні способи творення слів – назви дитинчат тварин, птахів (жабеня, горобеня), іменники кількісними числівниками (одна лялька, дві ляльки); назви людей за характерними ознаками (добряк, весельчак), збірними (двоє хлопців), порядковими (перший день).

10. Уживає прикметники з посиленою ознакою (злий-злющий); дієслова в різних особових формах зі змінами звуків (робити-роблю) та дієслова наказового способу (намалюй, зачини).

11. Уживає різні типи речень (прості, складні), зі сполучниками і, а, але, займенниками ви, наш, ваш, хто, що, чий, який.

12. Розуміє мовлення дорослих, казки, вірші, оповідання.

Комунікативна компетентність

1. Уміє запитувати та будувати відповідь відповідно до запитань різного типу: питання констатації (де? що? який?); причино-наслідкові (як? чому? навіщо?).

2. Уживає у розмові з дорослим й однолітками слова ввічливості; буде діалог в уявних сюжетних ситуаціях («У магазині», «В гостях»).

3. Дотримується культури спілкування в розмові з дорослими, однолітками, вживає слова ввічливості, використовує при звертанні до дорослих форму «Ви».

4. Уміє складати: загадки-описи предметів та іграшок, за якими безпосередньо спостерігають діти; описові загадки про добре знайомі іграшки, предмети, за якими безпосередньо не спостерігають.

5. Уміє складати порівняльний опис двох іграшок, картинок; опис добре знайомих сюжетних і предметних картинок.

6. Складає невеликі сюжетні розповіді за добре знайомим змістом сюжетної картинки; з допомогою вихователя складає розповідь про іграшку (спочатку за запитанням вихователя, потім самостійно).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Упорядковує предмети за товщиною, шириною.

2. Знає назву сенсорних еталонів, визначає форму предметів за допомогою геометричної фігури як еталона (трикутник, чотирикутник, квадрат, круг).

3. Визначає просторове розміщення предметів відносно себе (ліворуч, праворуч, угорі, унизу, попереду, позаду).

4. Орієнтується в поняттях: «ранок», «день», «вечір», «ніч», «доба»; у відношеннях: швидше – повільніше.

Логіко-математична компетентність

1. Уміє лічити в межах «5» прямою та зворотною лічбою, утворює нове число додаванням 1 до попереднього числа, визначає місце кожного числа в ряді чисел від 1 до 5.
2. Упорядковує числові картки в межах 5 у порядку збільшення та зменшення. Користується порядковими числівниками.
3. Порівнює групи предметів за кількістю, визначає кількісні відношення між множинами (більше, менше, стільки само).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров`язбережувальна компетентність

1. Володіє елементарними знаннями про основні здоров`язбережувальні чинники, дотримується правил здоров`язбережувальної поведінки.
2. Застосовує набуті знання, вміння, навички щодо збереження здоров`я.
3. Знає правила безпечної поведінки вдома, у дошкільному закладі; має елементарні навички безпечної поведінки з предметами.
4. Володіє навичками безпечної поведінки під час агресивного поводження однолітків або дорослих, у спілкуванні з незнайомцями.
5. Розрізняє стан здорової і хворої людини, виокремлює основні ознаки захворювання.
6. Володіє навичками обслуговування, користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду; знає що ними користуються індивідуально.
7. Зберігає правильну поставу. Усвідомлює потребу збереження правильної постави в різних видах діяльності.
8. Застосовує набуті знання, вміння, навички щодо збереження здоров`я.

Рухова компетентність

1. Знає значення фізичних вправ для власного здоров`я.
2. Активно використовує набуті рухові вміння в самостійній руховій діяльності.

Особистісна компетентність

1. Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думка, почуття, бажання, ставлення), усвідомлює різні сторони свого характеру.
2. Орієнтується в основних емоціях і почуттях, диференціює добро і зло. Встановлює причинно-наслідкові зв`язки між подіями життя.
3. Правильно називає частини тіла й основні органи людського організму, їх елементарні функції; органи чуття; статеву належність; з повагою ставиться до протилежної статі.
4. Усвідомлює зв`язок своєї самооцінки з реальними досягненнями. Розуміє, що самовихваляння є негативним виявом.

5.Орієнтується у своїх правах і обов'язках, усвідомлює їх значення, відмінності. Обирає правильне рішення запрограмованій ситуації(треба-хочу).

6.Обізнана з образом самої себе, своїм «Я», своїм місцем у сім'ї, групі однолітків.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

Природничо–екологічна компетентність

1.Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, яка має форму кулі та складається з повітря, суходолу, води. Знає що на суходолі є рівнини, гори, пагорби, яри.

2.Знає, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря (холодне, тепле, гаряче), розуміє її залежність від пори року. Знає, що вітер - це рух повітря, він може бути корисним чи задавати шкоду.

3.Знає, як називаються водойми на Землі, що вода буває прісна, солоня. Розрізняє стани води, розуміє, що вона потрібна всім живим істотам для життя.

4.Має знання про пори року, їх характерні ознаки, послідовність. Має елементарні уявлення про природні явища.

5.Знає основні властивості вогню (корисний і небезпечний), правила безпеки поводження з вогнем. Знає про безпеку під час грози, граду, ожеледиці.

6.Знає назви рослин найближчого оточення (дерева, куші, окремі гриби). Має уявлення про значення сонця та води для рослин.

7.Вирощує рослини та доглядає за ними спільно з дорослими.

8.Розрізняє види живих істот: комахи, риби, птахи, звірі, середовище їх існування; називає основних представників тварин найближчого оточення. Має сформований рівень догляду за живими істотами.

9.Має уявлення про планети, зірки й називає Сонце, Землю, Місяць. Володіє елементарними знаннями про Космос, емоційно передає свої враження.

10.Знає про корисні та небезпечні рослини і тварини.

Навички орієнтовані на сталий розвиток

1.Знає про те як людина використовує природне довкілля, й має уявлення про необхідність бережного ставлення до природи.

2.Усвідомлює себе частиною великого світу природи, розуміє залежність власного здоров'я від стану природи. Виявляє бажання захищати природу.

3.Виявляє бажання допомогти природі (деревцю, квіточці, пташці тощо), захистити їх.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1.Розуміє зміст прочитаного; пригадує повну назву, автора, зміст твору (за фрагментом, ілюстрацією), висловлює власне ставлення до твору, адекватно оцінює поведінку персонажів твору.

2.Розуміє віршовані твори, виразно читає на пам'ять знайомі вірші.

3. Відтворює знайомі художні твори в режисерських іграх та іграх – драматизаціях.
4. Уміє працювати з дитячою книгою.
5. Знає народні дитячі пісеньки, колискові, народні дитячі ігри, свята, що проводять упродовж року.
6. У малюванні володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
7. У ліпленні володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
8. В аплікації володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
9. Відчуває контрастних характер, темп, динамічні відтінки музичного твору, зображувальні моменти в музиці, співвідносить їх із назвою твору.
10. Описує творчість, за допомогою. Дії, визначає жанр твору.
11. Співає із задоволенням, без напруження нескладні пісні, прислухуючись до співу дітей, до музичного супроводу.
12. Розрізняє за назвою, тембром ударні, шумові музичні іграшки-інструменти, володіє способами гри на них.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

1. Знає, що таке сім'я, називає ім'я по батькові, стать і вік своїх родичів, прізвище своєї сім'ї.
2. Виявляє повагу до членів своєї сім'ї.
3. Виявляє інтерес до професії батьків, уміє цінувати їхню працю.
4. Розуміє, що родина об'єднує всіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь спорідненості. Ініціює підтримання родинних зв'язків.
5. Виявляє інтерес до спільних родинних справ, свят, зустрічей. Відчуває себе повноцінним членом родини.
6. Виявляє почуття піклування про своїх близьких.
7. Знайома міською квартирою, її обладнанням, а також особливостями сільського подвір'я.
8. Знає назви предметів побутової техніки, матеріали, з яких вони зроблені, правила безпечного користування.
9. Має уявлення про предмети побуту та їх назви, білизна, меблі тощо. Вживає узагальнювальні слова, назви і призначення побутових приладів.
10. Усвідомлює, що знайомі можуть бути, як і серед дорослих, так і серед дітей. Виявляє готовність і здатність доброзичливо спілкуватись з ними при зустрічі.
11. Знає про існування різних професій, називає кілька з них.
12. Усвідомлює свою залежність від старшого покоління, приймає опіку. Виявляє повагу до дорослих, готовність допомагати.
13. Піклується про людей похилого віку та людей з особливими освітніми потребами.

14. Розуміє, що чужі- це люди, які між собою не знайомі, знає, що поводитись із ними треба обачно, стримано, чемно. Може звернутися по допомогу до незнайомої людини.

15. Може легко контактувати із різними за віком людьми.

16. Виявляє інтерес і прагне брати участь у спільній справі (прибирання майданчика).

17. Свідомо ставиться до гри з однолітками, отримує радість та задоволення від гри.

18. Виявляє вміння чинити справедливо, відчуває провину за негативні вчинки, знає та використовує слова-пояснення, виправдання, вибачення.

19. Уміє підтримувати щирі взаємини в колективі.

20. Усвідомлено ставиться до вибору свого друга.

21. Знає про нашу державу: назву, символи, побут, одяг; про інші країни, назви, особливості людей, які там живуть (колір шкіри, волосся, розріз очей, статура).

22. Диференціює – гарне-негарне, добре-погане.

23. Має сформований позитивний образ «Я»

24. Знає, що Україна- рідна країна, Батьківщина, у якій живуть українці та інші народи, орієнтується у символах.

25. Знає назву рідного міста, села, де живе, ; назву вулиці й адресу дитячого садка та свою домашню адресу.

26. Знає імена і прізвища, свої та рідних, друзів, ім'я та по батьків і вихователя, його помічника, інших працівників ЗДО.

27. Знає предмети домашнього вжитку та побутову техніку, їх деталі, застосування, групує предмети за їхніми характерними ознаками.

28. Розрізняє та називає різні види транспортних засобів.

29. Виконує елементарні правила поведінки у громадських місцях, додержується правил безпеки на вулиці.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає у грі діяльність і взаємини дорослих, намагається урізноманітнити сюжет гри.

2. Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності, використовуючи різні конструктори.

3. Класифікує іграшки, зроблені з різних матеріалів.

4. Уміє використовувати іграшки за призначенням.

5. Усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності.

6. Чутлива до оригінального, намагається виявити самодіяльність, вдається до асоціативних зв'язків, пригадування відомого.

7. Комунікбельна, товариська, вміє цінувати прихильне ставлення інших дітей групи до себе.

8. Визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок.

9. Усвідомлено ставиться до гри з однолітками, отримує радість і задоволення від неї.

СТАРШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ГРА ДИТИНИ”

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає у грі діяльність і взаємини дорослих, намагається урізноманітнити сюжет гри.

2. Виявляє цікавість і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності.

3. Знає, впізнає різні види іграшок.

4. Знає, впізнає та називає різні види іграшок.

5. Знає властивості різних іграшок.

6. Визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок.

7. Дотримується ігрового партнерства і рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.

8. Свідомо ставиться до гри з однолітками, отримує радість та задоволення від гри.

9. Ініціює, вибирає, підтримує та вибудовує різні сюжети.

10. Уміє з допомогою дорослого та самостійно організовувати спільну з однолітками діяльність, налагоджувати взаємини.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ”

ШОСТИЙ РІК ЖИТТЯ

1. Порівнює предмети за висотою, товщиною, шириною, довжиною. Буде впорядковані послідовні ряди: великий - менший - найменший тощо.

2. Розпізнає геометричні фігури, їх властивостей (трикутник, чотирикутник, п'ятикутник, круг, квадрат). Здійснює серіацію та класифікацію геометричних фігур за певною ознакою.

3. Визначає розташування предмета відносно іншого, просторове розміщення на площині (на столі, у зошиті).

4. Має уявлення про співвідношення одиниць часу, вміє користуватися календарем.

Логіко-математична компетентність

1. Володіє кількісною та порядковою лічбою в межах 10, утворює число різними способами.

2. Знає склад числа у межах 10.

3. Складає й обчислює приклади в межах 5 на додавання і віднімання за допомогою шкали лінійки.

4. Складає і розв'язує задачі на знаходження суми й залишку.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ”

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має елементарні уявлення про статеву належність, із повагою ставиться до протилежної статі.

2. Має елементарні знання про будову тіла людини та основні функції органів людського організму людини.

3. Дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Виявляє позитивне ставлення до оздоровчих традицій.

4. Знає та дотримується правил безпечної поведінки. Диференціює поняття “безпечне”, “небезпечне”.

5. Орієнтується в показниках власного здоров'я та здоров'я навколишніх людей.

6. Розуміє важливість правильного харчування для здоров'я та розвитку людини. Дотримується культури харчування.

7. Правильно користується виделкою, ножем, серветкою, їсть охайно, тримає поставу. Дотримується навичок особистої гігієни.

8. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, прагне бути охайною.

9. Бере участь в іграх із використанням дихальних вправ, точкового масажу, пальчикової, ритмічної, мімічної, психогімнастики та гімнастики для очей. Самостійно застосовує руховий досвід у повсякденному житті

Рухова компетентність

1. Бере участь в оздоровчих і фізкультурно-розвивальних заходах, знає багато ігор.

2. Усвідомлено дотримується правил, уміє долати негативний психічний стан. Докладає вольових зусиль у подоланні труднощів.

3. Володіє основними рухами, навичками шиккування, виконує з різних вихідних положень вправи із предметами та без них. Виявляє творчу ініціативу у створенні образів, дій.

Особистісна компетентність

1. Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, ставлення). Знає, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення.

2. Орієнтується в основних емоціях і почуттях; диференціює добро і зло; намагається стримувати негативні емоції.

3. Установлює причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя та своїми переживаннями, виразом обличчя, мімікою, жестами, словами передає свої почуття.

4. Оперує займенником “Я”, вирізняє себе з-поміж інших, усвідомлює, що може обходитися своїми силами, знаходить спільне і відмінне між собою та іншими.

5. Усвідомлює і переживає події минулого та сьогодення, орієнтується в майбутньому, розуміє, що обставини життя залежать від здатності допомагати самій собі.

6. Орієнтується у своїх правах і обов'язках, їх значенні.

7. Усвідомлює, що прізвище, ім'я та по батькові вказують на належність до роду, своєї родини, індивідуальність.

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає ім'я та по батькові своє, своїх батьків, родичів.

2. Усвідомлює зміст понять “сім'я”, “сімейні традиції” (склад, взаємна турбота, доброзичливі стосунки з братами, сестрами, збереження сімейних традицій).

3. Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї та свої особисто, прагне надати посильну допомогу.

4. Розуміє, що родина об'єднує всіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь спорідненості.

5. Відчуває себе повноцінним членом родини, розраховує на розуміння і захист з боку родичів і відповідно ставиться до них.

6. Обізнана з нормами і правилами сімейного (родинного) співжиття.

7. Має уявлення про різні професії дорослих та їх особливості (робочий одяг, знаряддя праці тощо), дбайливо ставиться до результатів праці дорослих.

8. Вирізняє знайомих людей із-поміж інших (друзів, товаришів, сусідів, працівників дошкільного закладу тощо), привітно вітається.

9. Розуміє, що з “чужими” треба поводитися обачно, стримано, чемно; у разі потреби може звернутися по допомогу до сторонніх, користується елементарними правилами самозбереження.

10. Здатна входити в контакт із різними за віком дітьми, налагоджує з ними активну взаємодію, спілкування.

11. Домагається визнання себе іншими дітьми, прагне бути бажаною у грі, спілкуванні тощо.

12. Відчуває межу допустимої поведінки, уникає гострих суперечок, намагається порозумітися.

13. Розуміє, що групу гуртують спільні цінності, відвертість стосунків, довіра, певні поведінкові норми.

14. Розуміє, що дружба - це вияв довіри, відданості, поваги між людьми. Усвідомлює, що дружбою треба дорожити.

15. Знає назву держави, її столиці, державну символіку, назву свого міста та його символіку, державні свята.

16. Знає назви народних оберегів-символів, особливості українського національного одягу, рослинні символи.

17. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.

18. Усвідомлює своє місце в соціальному середовищі, обирає відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.

19. Знає імена по батькові, прізвища своє, своїх батьків, родичів, друзів, вихователів та інших працівників дитячого садка.

20. Знає казки, легенди, оповідання, вірші про природу і предметний світ.

21. Знає про взаємини між людьми як представниками різної статі.

22. Знає назву держави, її столиці, державну символіку; назви гір, річок; найбільших міст, орієнтується у місцезнаходженні України на карті, назву свого міста (села), країни, міста чи села, де живуть родичі.

23. Знає назви предметів домашнього вжитку та побутової техніки, їх деталі, способи застосування та безпечного поводження з ними.

24. Знає народні обереги - символи (рушник, кольори на ньому); український національний одяг, віночок (квіти і стрічки на ньому); рослини-символи (калина, дуб, верба, барвінок тощо).

25. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.

26. Дотримується культури людських взаємин, навичок взаємоповаги у спілкуванні та спільній діяльності, шанобливо ставиться до інших людей (дорослих і однолітків).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Розрізняє та визначає жанр художнього твору (казка, оповідання, вірш, байка).

2. Пригадує повну назву твору, його автора; відповідає на запитання в різних видах бесід за змістом прочитаного, відтворює зміст почутих творів.

3. Розуміє ідею твору; орієнтується в його композиційній структурі; аналізує й адекватно оцінює характер, вчинки персонажів.

4. Виразно читає напам'ять поетичні твори; на прохання дорослих згадує скоромовки, загадки, вірші, лічилки, пісеньки (колискові, забавлянки, щедрівки, веснянки тощо).

5. Розуміє і правильно пояснює прихований зміст приказок і прислів'їв.

6. Упізнає на портретах відомих українських письменників, пригадує назви написаних ними творів (1—2).

7. Відтворює зміст художнього твору, передає характер персонажів у театралізованих іграх за змістом знайомих художніх творів.

8. На доступному рівні аналізує твори різних видів мистецтва, розуміючи їх особливості як спільні, так і відмінні.

9. Створює власні художні образи в різних видах образотворчої діяльності, передають своє ставлення до них.

10. Орієнтується на колір, лінію, форму, ритм, композицію як на засоби вираження емоційного стану та настрою митця (як справжнього художника, так і власні).

11. Виявляє ініціативу в музично-рухових і пісенних імпровізаціях, прагне грати на улюбленому дитячому музичному інструменті.

12. Визначає самостійно або опосередковано, за допомогою дії жанр маршу, пісні, танцю, впізнає мелодію знайомого музичного твору, називає улюблені музичні твори.

13. Розрізняє властивості музичного звука, окремі засоби виразності музичного образу, пісенну, дво- і тричастинну побудову музичного твору.

14. Співає улюблені пісні емоційно виразно, природним голосом.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ”

Природничо-екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля. Знає, що вода буває прісна і солоня, у ній живуть живі істоти. Розрізняє стани води, розуміє, як вода надходить до осель, як впливає на вироблення енергії освітлення й опалення.

2. Знає, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря, їх залежність від пори року. Усвідомлює, що вітер - це рух повітря, він може бути різної сили, може бути корисним чи завдавати шкоду (шторм, посуха, загибель рослин).

3. Має уявлення, що суша може бути різної форми (рівнина, пагорби, гори, яри). Знає, що на суходолі люди будують житло, обробляють ґрунт, що в надрах є корисні копалини.

4. Цікавиться інформацією природничого характеру, має бажання зрозуміти суть явищ, визначати взаємозв'язки.

5. Називає пори року, їх прикмети, ознаки, вміє вести календар природи. Усвідомлює причини природних явищ, розрізняє та характеризує їх, володіє навичками безпечної поведінки.

6. Орієнтується у небезпечних явищах природи: пожежа у природі, землетрус та виверження вулкану. Володіє елементарними навичками поводження з вогнем. Розуміє, що землетрус та виверження вулкану спричиняють загибель людей.

7. Розрізняє і називає найпоширеніші рослини своєї місцевості, розуміє, що вони виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Усвідомлює, що рослини потребують світла, води, поживного ґрунту, залежать від стану по-годи. Розуміє, що зміни в житті рослин відбуваються відповідно до пір року.

8. Має уявлення про види рослин: дикорослі, культурні, кімнатні, лікарські рослини; розуміє, чим вони корисні для нас - виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Необхідність охороняти рослини.

9. Розпізнає тварин за їхніми зовнішніми ознаками, класифікує їх. Знає види птахів: осілі, перелітні.

10. Знає про зміни, що відбуваються у живих істот: тварин і птахів, комах у різні пори року.

11. Орієнтується в тому, що Всесвіт - це безліч зірок, планет, може назвати деякі з них, що Сонце - джерело світла і тепла, Місяць - супутник Землі, всі вони мають форму кулі й обертаються.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Орієнтується в тому, що довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані. Має уявлення, що люди здійснюють природоохоронні заходи для збереження та відновлення тварин і рослин, які зникають.

2. Обізнана з природним середовищем планети Земля і Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць.

3. Усвідомлює себе частиною великого світу природи, знає про залежність свого здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси. Прагне до самостійних дій у природі (доглянути дерево, кущ, протидіяти тим, хто шкодить тощо).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “МОВЛЕННЯ ДИТИНИ”

Мовленнєва компетентність

1. Правильно вимовляє всі групи звуків рідної мови; слова зі збігом приголосних (книга), африкатами [дж], [дз] (бджілка, дзвоник).

2. Правильно вимовляє слова і фрази за допомогою наголосу, інтонації.

3. Відчуває риму, вміє римувати слова (колобок – колосок), зокрема й імена (Яринка – Даринка).

4. Знає і розповідає скоромовки, загадки, приказки; вживає слова-назви предметів, дій якостей, властивостей предметів, добирає синоніми, антоніми, омоніми (багатозначні слова – сонечко, ручка).

5. Уживає слова для визначення: якостей і властивостей об'єктів, що характеризують зовнішність, риси, поведінку людей і тварин.

6. Добирає слова, що виражають емоції, стани (настрій веселий, сумний); узагальнювальні слова, образні порівняння (багатий, як земля).

7. Правильно вживає назви людей з а фахом.

8. Правильно вживає закінчення родового відмінка іменників у однині та множині назвах плодів, їжі, явищ природи, взуття й одягу, у слова, що мають тільки форму множини.

9. Правильно вживаю різні форми слів для назви одних і тих самих об'єктів (заєць, зайчик, зайчєня), утворює назви дитинчат тварин (жаба – жабєня), зокрема і з пестливими суфіксами (кошенятко, ведмежатко); назви дитинчат тварин і назви тварин жіночого роду від іменників чоловічого роду і навпаки (гусак – гуска, лисиця – лис).

10. Узгоджує різні частини мови в роді числі та відмінку добирає і розпізнає спільнокореневі слова: мир – мирний, яблуко – яблучний.

11. Уміє складати прості і складні речення зі сполучниками: а, але, і...і, то...то, адже, якщо б, тому що, коли; вживає вставні слова (мабуть, здається, напевне); порівняльні звороти зі сполучниками (мов, немов).

12. Розуміє, що в Україні українська мова є державною.

13. Правильно й чітко вимовляє всі звуки української мови; спілкується українською мовою.

14. Слухає і розуміє мовлення дорослих, казки, оповідання, вірші, запам'ятовує їх.

Комунікативна діяльність

1. Уміє підтримувати розмову, будує різні форми діалогу; бере участь у полілогах на визначені теми.

2. Слухає свого співрозмовника незалежно від міри своєї прихильності до нього; чітко і зрозуміло відповідає на запитання різного характеру.

3. Підтримує інтерес дітей до спілкування з однолітками в різних видах діяльності; вміє налагоджувати взаємини і партнерами по грі чи сцені.

4. Самостійно переказує казки, оповідання, дає характеристику вчинків персонажів.

5. Складає описові та сюжетні розповіді за дидактичною картинкою (за серією картин), порівняльні описи 2-х іграшок (предметів, дидактичних картин).

6. Виявляє словесну творчість: самостійно складає казки, короткі історії з включенням образів.

7. Складає описи-загадки; описує добре знайомі репродукції картин.

8. Бере участь у складанні колективного листа.

Основні показники реалізації освітньої діяльності, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні вступу до школи

Психофізіологічна готовність:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття щиро, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;

- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших.

Завідувач
Сумського ДНЗ № 25 м. Суми

Олена МАКЄЄВА

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Сумського ДНЗ № 25 м. Суми
від «_____» _____ 2023 р. № _____

